

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DSA-ZASK.050.3.2024.AZ
3171745.12447785.10107030
Warszawa, 31-05-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na **Zapytanie Pana Posła Pawła Sałka w sprawie spotkania międzyresortowego zespołu ds. Odry (nr pytania: K10ZAP492)**, uprzejmie przekazuję poniżej odpowiedzi na ww. zapytanie.

Ad 1. Jakie ustalenia podjęto na posiedzeniu międzyresortowego zespołu?

Posiedzenie Międzyresortowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze, w dn. 28 marca br. składało się z dwóch części. W części pierwszej udział brali członkowie Międzyresortowego Zespołu, natomiast druga część spotkania została rozszerzona o udział organizacji pozarządowych oraz Polskiego Związku Wędkarskiego.

Część pierwsza posiedzenia skupiała się na wypracowaniu propozycji rozwiązań mających na celu eliminację lub ograniczenie czynników sprzyjających powstawaniu toksycznych zakwitów „złotej algi”.

Głównym celem części drugiej posiedzenia było opracowanie sposobu zaangażowania organizacji pozarządowych w prace Międzyresortowego Zespołu w trybie bieżącym. Ustalono, iż odbywać się będą spotkania Grupy Roboczej, które będą stanowić platformę dialogu pomiędzy głównymi interesariuszami w kontekście bezpieczeństwa ekologicznego Odry. Celem spotkań będzie określenie kluczowych priorytetów i wyzwań oraz propozycji rozwiązań systemowych.

Ponadto spotkania omawianej Grupy zapewnią właściwy przepływ informacji pomiędzy administracją rządową a stroną społeczną oraz środowiskiem naukowym i eksperckim. Ponadto ustalono, że co trzy miesiące posiedzenia Międzyresortowego Zespołu odbywać się będą wraz z przedstawicielami organizacji pozarządowych.

Ustalenia dotyczące pozostałych kwestii zostały przedstawione w odpowiedzi na pytanie nr 2.

Ad 2. Jakie były stanowiska, opinie członków zespołu w omawianych sprawach?

Poniżej przedstawiam stanowiska i opinie członków Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym w zakresie kwestii poruszonych podczas części I i II posiedzenia z dnia 28.03.2024 r.

W ramach posiedzenia Międzyresortowego Zespołu część I:

- Przedstawiono rekomendacje IRŚ-PIB i IMGW-PIB w celu racjonalizacji działań w zakresie monitoringu automatycznego.

IRŚ-PIB przedstawił stan prac nad projektem pn.: „Stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzegania” oraz nad zasilaniem strony pomiary.gios.gov.pl.

GDOŚ przedstawił zastrzeżenia w odniesieniu do lokalizacji części stacji. Ustalono, że w pierwszym tygodniu kwietnia br. GDOŚ organizuje spotkanie w celu optymalizacji lokalizacji stacji.

IOŚ-PIB poinformował, że w kwietniu zostanie zainstalowana stacja pomiarowa w rzece Kłodnicy, powyżej jazu alimentującego sekcji VI Kanału Gliwickiego. Czujnik sondy jest w stanie badać azot amonowy, który jest substancją ograniczającą rozwój „złotej algi”. Pozwoli to dynamicznie zarządzać alimentacją sekcji VI Kanału Gliwickiego.

- Opracowanie dynamicznego modelu hydrologicznego dla rzeki Odry jako narzędzie do wspierania podejmowanych decyzji w zakresie sterowania zrzutami wód kopalnianych.

IMGW-PIB poinformował, że stworzenie i uruchomienie omawianego modelu wymaga bieżących danych ze stacji IRŚ-PIB oraz z zakładów wydobywczych w zakresie ilości i jakości zrzutów wód kopalnianych odprowadzonych do wód powierzchniowych. W odniesieniu do stacji IRŚ-PIB niezbędna jest również informacja dotycząca lokalizacji stacji. IRŚ-PIB potwierdził gotowość współpracy. MAP poinformowało, że od pierwszego tygodnia kwietnia zakłady będą w stanie przekazywać na bieżąco niezbędne dane.

- Przegląd i aktualizacja Ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry.

Resort Infrastruktury przedstawił założenia aktualizacji Ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry, tj.: odstąpienie od utworzenia inspekcji wodnej, przekształcenie katalogu inwestycji na rzecz działań w zakresie renaturyzacji oraz usprawnienie przeglądów pozwoleń.

W ramach posiedzenia Międzyresortowego Zespołu część II:

- Przedstawiono cel działań Międzyresortowego Zespołu oraz informacje na temat już zrealizowanych prac.
- Ustalono, że co trzy miesiące część posiedzenia Międzyresortowego Zespołu odbywać się będzie wraz z przedstawicielami organizacji pozarządowych.
- Odbyły się dyskusje pomiędzy stałymi członkami Międzyresortowego Zespołu a przedstawicielami organizacji pozarządowych.
- Zaangażowano również organizacje pozarządowe do prac nad *Katalogiem rekomendacji i działań kryzysowych w zakresie przeciwdziałania toksycznym zakwitom „złotej algi”*, który służy przygotowaniu do reagowania na sytuacje kryzysowe związane z zakwitami *Prymnesium cf. parvum*, tzw. „złotą algą”. Stanowi on katalog rekomendacji i działań, które w wyniku analizy sytuacji mogą zostać wdrożone przez odpowiednie podmioty.

Ad 3. Jakie są planowane działania MKiŚ w najbliższym czasie w tym zakresie?

W celu ochrony rzek przed ryzykiem kolejnej katastrofy ekologicznej, informuję, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska podejmuje działania w trzech obszarach:

- działania interwencyjne/kryzysowe;
- działania monitoringowe;
- systemowe środki długoterminowe;
- usprawnienie sposobu zarządzania.

W zakresie działań interwencyjnych/kryzysowych, od dnia 5 marca 2024 r. co tydzień odbywają się spotkania Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministra Klimatu i Środowiska (ZZK MKiŚ). Realizując zadania wynikające z art. 12 ust. 2c pkt. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym ww. Zespół na bieżąco wypracowuje rekomendacje oraz wnioski w obszarze zapobiegania, a także przeciwdziałania powstałym zagrożeniom. W spotkaniach biorą udział również przedstawiciele resortu Infrastruktury oraz Przemysłu, jak i właściwych Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego odrzańskich urzędów wojewódzkich tj.: zachodniopomorskiego, lubuskiego, śląskiego, dolnośląskiego oraz opolskiego.

Rekomendacje ww. Zespołu podlegają aktualizacji w zależności m.in. od prognozowanych warunków meteo-hydrologicznych, parametrów fizykochemicznych wód, oraz dynamiki rozwoju „złotej algi”. W związku z tym, zakres działań kryzysowych w najbliższym czasie będzie uzależniony od rozwoju sytuacji i ryzyka wystąpienia zakwitu „złotej algi” na Kanale Gliwickim lub rzece Odrze. Obecnie oraz w najbliższej przyszłości, prace ZZK MKiŚ będą skoncentrowane na ograniczeniu przedostawania się „złotej algi” z Kanału Gliwickiego do rzeki Odry. Działania te, oparte na bieżącym monitoringu i rekomendacjach Zespołu, mają na celu zmniejszenie stopnia przenikania „złotej algi” z Kanału do Odry, poprzez ograniczenie przepływu wody w Kanale, w tym śluzowania.

Głównym narzędziem do bieżącego monitorowania ryzyka powstania zakwitu „złotej algi” jest monitoring interwencyjny przeprowadzany przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) na podstawie „*Procedury monitorowania interwencyjnego *Prymnesium parvum* „złotej algi”*”. Jest to monitoring specjalnie przekierowany do zagrożenia związanego ze „złotą algą”. Pozwala on śledzić dynamikę wzrostu „złotej algi” na rzece Odrze oraz w już skażonych akwenach i potwierdzić jej obecność w potencjalnych ogniskach jej rozwoju. Pierwszym rezultatem monitoringu interwencyjnego jest analiza stopnia zagrożenia (stopień ostrzegawczy oraz I, II i III stopień zagrożenia), która jest udostępniona na stronie www.gov.pl/web/odra/analiza-stopnia-zagrozenia. W chwili obecnej monitoring interwencyjny obejmuje 12 punktów. Ponadto, w zależności od potrzeb dokonywane są dodatkowe oznaczeń liczebności „złotej algi”.

W odniesieniu do środków systemowych, uprzejmie informuję, że takie rozwiązania są w chwili obecnej analizowane w ramach posiedzeń Międzyresortowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze. Analiza ta obejmuje m.in. działania zmierzające do obniżenia zasolenia wód rzeki Odry, w tym odsalanie wód kopalnianych przez zakłady wydobywcze oraz zwiększanie możliwości retencyjnych przez zakłady wydobywcze.

W najbliższym czasie planowane jest również uruchomienie dynamicznego modelu hydrologicznego, który pozwoli na prognozowanie wpływu zrzutów na jakość wód Odry. Dzięki temu możliwe będzie uniknięcie akumulacji zanieczyszczeń w rzece. Model ten jest opracowany przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut

Badawczy na zlecenie Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze.

Usprawnienie sposobu zarządzania, stanowi trzeci obszar działań MKiŚ, polega m.in na zwiększeniu transparentności oraz zapewnieniu udziału zainteresowanych stron. W tym celu w dniu 28 marca 2024 r. odbyło się posiedzenie Międzyresortowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze z przedstawicielami Polskiego Związku Wędkarskiego i organizacji pozarządowych. Ponadto w dniu 29 maja br. odbędzie się inauguracja cyklu spotkań Grupy Roboczej, która będzie stanowiła platformę dialogu pomiędzy głównymi interesariuszami w kontekście bezpieczeństwa ekologicznego Odry.

Ad 3.1. Zarządzenie (lub innego aktu) powołującego międzyresortowy zespół ds. Odry.

Międzyresortowy Zespół do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym został powołany na podstawie: *zarządzenia nr 256 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze* (M.P. 2023 poz. 696).

Ad 3.2. Personalna lista członków zespołu wraz z wyszczególnieniem instytucji, z której pochodzi dany członek zespołu.

Poniżej przedstawiam listę członków Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym:

1. Urszula Zielińska, Sekretarz Stanu, Ministerstwo Klimatu i Środowiska;
2. Przemysław Koperski, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Infrastruktury;
3. Robert Kropiwnicki, Sekretarz Stanu, Ministerstwo Aktywów Państwowych;
4. Michał Rospędek, Zastępca Dyrektora w Departamencie Górnictwa i Hutnictwa, Ministerstwo Przemysłu;
5. Wiesław Leśniakiewicz, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji;
6. Jacek Czerniak, Sekretarz Stanu, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
7. Mikołaj Dorożala, Główny Konserwator Przyrody, Ministerstwo Klimatu i Środowiska;
8. płk Rafał Syrysko, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
9. Piotr Otawski, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska;
10. Joanna Piekutowska, Główny Inspektor Środowiska;
11. Krystian Szczepański, Dyrektor Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego;
12. Joanna Kopczyńska, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie;
13. Robert Czerniawski, Dyrektor Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

Ad 3.3 Protokół i stenogram z tego posiedzenia i z wszystkich pozostałych, które się do dzisiaj odbyły.

W załączeniu przekazuję:

1. Protokół z posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze w dniu 20 lutego 2024 r., godz. 15:00.
2. Protokół z posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze w dniu 14 marca 2024 r., godz. 14:00.
3. Protokół z posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze w dniu 28 marca 2024 r., godz. 15:00.
4. Protokół z posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze w dniu 29 kwietnia 2024 r., godz. 12:00.

Z wyrazami szacunku

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Załącznik:

1. Protokół z posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze w dniu 20 lutego 2024 r., godz. 15:00;
2. Protokół z posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze w dniu 14 marca 2024 r., godz. 14:00.

Do wiadomości:

1. Pani Rita Kameduła-Tomaszewska, Dyrektor Departamentu Spraw Parlamentarnych, KPRM.